

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛАТИНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (6 кредитів)

Освітньо-професійна програма	«Богослов'я»
Спеціальність	041 Богослов'я
Галузь знань	04 «Богослов'я»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	ЧАКАЛ ІНЕСА СТЕПАНІВНА, к.філол. н., доцент кафедри румунської та класичної філології ЗАГАЙСЬКА ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА, к.філол. н., доцент кафедри румунської та класичної філології ЛЮБИМОВА ОКСАНА ВАСИЛІВНА, к.філол. н., доцент кафедри румунської та класичної філології http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=225
Контактний тел.	+380372-58-48-34
Е-mail:	i.chakal@chnu.edu.ua g.zagaiska@chnu.edu.ua o.liubimova@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5911
Консультації	понеділок, вівторок з 14.30 до 16.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс латинської мови є важливим і необхідним для студентів богословських спеціальностей, а також духовних навчальних закладів з огляду потреби ознайомлення з оригінальними текстами латинської Біблії (Вульгати), а також з християнською літературою – надбаннями, які стали золотим фондом людської цивілізації. Він передбачає: оволодіння студентами-богословами уміннями і навичками читання, письма, засвоєння нормативної граматики, граматичного аналізу і перекладу текстів латинської Біблії, патристичної літератури, формування знань про структуру латинської мови та її лексичний склад, вміння коректно вживати богословську термінологію латинського походження, розуміння міжнародної наукової термінології, створеної на ґрунті греко-латинських елементів, шляхи проникнення латинських лексем у сучасні європейські мови, використання в усному і писемному мовленні молитов, біблеїзмів, тропарів.

Мета курсу – підготовка майбутніх богословів на основі знання латинської мови до читання, розуміння, перекладу латинської Біблії

(Вульгати), а також християнської літератури. Вивчення латинської мови має полегшити студентам засвоєння європейських мов, поглибити розуміння рідної мови, ознайомити з культурними надбаннями Європи. Мета курсу полягає не лише у безпосередньому накопичуванні знань, а й у формуванні навиків самостійно ці знання шукати і вміло користуватися ними в практичній професійній діяльності.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ФОНЕТИКА ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ. МОРФОЛОГІЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ (ЧАСТИНА I)	
Тема 1	Вступ до історії латинської мови та її значення для богослов'я.
Тема 2	Phonetica. Alphabetum Latinum. Accentus. (Фонетика. Латинський алфавіт. Наголос).
Тема 3	Morphologia. Verbum. Praesens indicativi activi. Imperativus praesentis. (Дієслово. Теперішній час дійсного способу активного стану. Наказовий спосіб теперішнього часу).
Тема 4	Nomen Substantivum. Substantiva primae et secundae declinationum. Nomen Adiectivum. Adiectiva primae-secundae declinationis (Іменники 1 та 2 відмін. Прикметники 1 та 2 відмін).
Тема 5	Genus passivum temporum systematis infecti (Пасивний стан часів системи недоконаного виду). Синтаксис пасивної конструкції.
Тема 6	Praepositiones (Прийменники). Синтаксис простого речення. Coniunctio. (Сполучник).
Тема 7	Pronomina personalia, possessiva, pronomen reflexivum, adiectiva pronominalia, Pronomina demonstrativa, determinativa, relativa, interrogativa, indefinita, negativa (Займенники особові, присвійні, зворотній, займенникові прикметники, займенники вказівні, відносні, питальні, неозначені, заперечні).
Тема 8	Substantiva tertiae declinationis (Іменники 3 відміни).
Тема 9	Adiectiva tertiae declinationis. Participium praesentis activi (Прикметники 3 відміни. Дієприкметник теперішнього часу активного стану).
Тема 10	Систематизація та узагальнення. Модульна контрольна робота №1.
МОДУЛЬ 2. МОРФОЛОГІЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ. ЧАСТИНА II	
Тема 1	Imperfectum et Futurum I (primum) indicativi activi (Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного стану. Майбутній час недоконаного виду активного стану).
Тема 2	Declinatio quarta et quinta nominum substantivorum. Formae verbales (Gerundium, Gerundivum, Supinum). (Іменники 4 та 5 відмін. Неособові форми дієслова (Герундій, герундив, супін).
Тема 3	Gradus comparationis adiectivorum. Gradus comparationis adverbiorum (Ступені порівняння прикметників. Ступені порівняння прислівників).

Тема 4	Participia (Дієприкметники).
Тема 5	Nomen Numerale (Числівник). Римський календар.
Тема 6	Activum temporum systematis perfecti (Часи системи перфекта активного стану).
Тема 7	Passivum temporum systematis perfecti (Часи системи перфектум пасивного стану).
Тема 8	Verba deponentia, semideponentia, defectiva, impersonalia. Verba anomala (Відкладні та напіввідкладні, неправильні, безособові. Неправильні дієслова).
Тема 9	Систематизація та узагальнення.
Тема 10	Модульна контрольна робота № 2
МОДУЛЬ 3. СИНТАКСИС ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ	
Тема 1	Синтаксичні конструкції. Синтаксичний зворот Accusativus cum infinitivo. Синтаксичний зворот Nominativus cum infinitivo.
Тема 2	Синтаксичний зворот Ablativus absolutus.
Тема 3	Coniunctivus. Умовний спосіб. Вживання кон'юнктива у незалежних реченнях.
Тема 4	Синтаксис складного речення. Consecutio temporum. Правило узгодження часів. Підрядні речення зі сполучником ut. Підрядні речення зі сполучником cum. Підрядні умовні речення.
Тема 5	Систематизація та узагальнення.
Тема 6	Модульна контрольна робота № 1.
МОДУЛЬ 4. НОВИЙ ЗАВІТ. NOVUM TESTAMENTUM	
Тема 1	Secundum Matthaeum. Євангеліє від Матвія 6:1-21.
Тема 2	Secundum Marcum. Євангеліє від Марка 1:40.
Тема 3	Secundum Ioannem. Євангеліє від Івана 1:51.
Тема 4	Actus Apostolorum. Діяння апостолів 1:26.
Тема 5	Ad Ephesios. Послання св. апостола Павла до ефесян 5:1-10.
Тема 6	Ad Philippenses. Послання св. апостола Павла до филип'ян 1:20
Тема 7	Ad Corinthios I. Перше послання св. апостола Павла до коринтян 1:25.
Тема 8	Тема 8. Модульна контрольна робота № 2

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання курсу *«Латинська мова (за професійним спрямуванням)»* застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, методи пояснення, інструктаж, бесіда, навчальна дискусія, метод проблемного викладення, репродуктивний метод, перекладно-граматичний метод, практичні заняття із застосуванням перевірок та проведенням короткотермінових контрольних робіт, поточне тестування, усне опитування. Навчання відбувається в очній формі.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: відвідування практичних занять та робота на них, виконання практичних завдань, ІНДЗ (у рамках самостійної роботи студента), тестування, диктанти, вивчення напам'ять молитов, біблеїзмів, тропарів, богословської термінології і лексики, переклад оригінальних і адаптованих текстів з латинської мови на українську і навпаки.

Підсумковий контроль – залік (IV семестр) та іспит (V семестр).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Енциклопедичний словник класичних мов / Звонська Л.Л., Корольова Н.В., Лазер-Паньків О.В. та ін.; За ред. Звонської Л.Л. – 2-ге вид. випр. і допов. К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. 552 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Zvonska_Lesia/Entsyklopedychnyi_slovnyk_klasych_nykh_mov.pdf
2. Оленич Р.М., Оленич І.Р., Чернюх Б.В. Латинська мова: навчальний посібник. Вид. 2-ге, виправл. і доповн. Львів: Світ, 2008. 472 с.
<https://www.scribd.com/document/434243149/Lingua-Latina-2008-ООЧ>
3. Оліщук Р., Чакал І. Давньогрецько-латинсько-український молитвослов : навч.-метод. посіб. для сам. роботи студентів-богословів. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 72 с.
https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10382/%d0%9c%d0%9e%d0%9b%d0%98%d0%a2%d0%92%d0%9e%d0%a1%d0%9b%d0%9e%d0%92%20%d0%9c%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_07-06-24.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. Смольська Л., Олішук Р., Чакал І. *Lingua Latina Theologica*. Латинська мова : підручник для студентів богословського факультету. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2024. 404 с.
<https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8978>
5. Сторчова Т.В., Гуменюк Ж.Г. Латинська мова: підручник. К.: Видавничий Дім „Слово”, 2015. 512 с.
6. Бойко Н., Миронова В. Українсько-давньогрецько-латинський словник. 2-е вид., доп. К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2012. 271 с.
<http://www.pinax.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Українсько-давньогрецько-латинський-словник.pdf>
7. Яковенко Н.М., Миронова В.М. Латинська мова: підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2009. 455 с.
<http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk681116.pdf>
8. Nestle-Aland Novum Testamentum Graece et Latine. Deutsche Bibelgesellschaft, 1999. 890 p.
<https://verbodivino.es/hojear/4858/novum-testamentum-graece-et-latine.pdf>
9. ΓΛΩΤΤΑ ἙΛΛΗΝΙΚΗ Ὑ LINGUA LATINA: Вправи і тексти для читання (Для приватного вжитку в духовних школах). Черкаси, 1998. 65 с.

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Латинська мова (за професійним спрямуванням)» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

https://drive.google.com/file/d/16qyzjeXeOT-iHc1jA5_Rz70Ik2kYLghX/view?usp=sharing